

Flexibel en strak

Elysia brengt redelijk betaalbare, maar altijd zeer innovatieve en goed klinkende audioprocessors op de markt in 500-series en 19" rackformaat. Na een compressor en een transient designer komen de Duitsers nu met een equalizer.

door Wessel Oltheten > wessel@interface.nl

Je kunt je afvragen wat er nog te innoveren valt op het vlak van equalizers; over de reeds beschikbare opties valt eigenlijk weinig te klagen. Maar wel is het zo dat een bepaalde equalizer vaak goed werkt voor een bepaalde toepassing en minder voor een andere. Met een Pultec-achtige eq is het prettig boosten, maar een vervelende resonantie kun je er niet mee aanpakken. En dankzij het hoog van een 1073 snijdt de leadvocal net wat makkelijker door de mix, terwijl je voor de strijkers misschien liever een transparanter klinkende eq gebruikt. De variabele cut-filters op een SSL zijn weer vele malen flexibeler dan die in de API 550, maar ze klinken wel anders. Als je graag analoge hardware gebruikt, kan het op die manier al snel een kostbare aanpak worden. Hierin zit hem de innovatie van Elysia's Xfilter: de functies die deze eq biedt voor de prijs, maken hem behoorlijk uniek.

Kameleon

De Xfilter is een 5-bands stereo equalizer, waarvan vier banden traploos in frequentie variabel zijn. De vijfde band is een vaste boost/cut-combinatie in het tophoog: een versterking rond 12kHz en een geleidelijke afname boven 17kHz. Deze laatste band gebruikt een passief filter (vaak geroemd om de luchtige, open klank) en heet Passive Massage, een term die buiten de studio wellicht een iets andere associatie oproept.

INFO

- **Prijs excl.:** Xfilter 500-series € 690,- Xfilter rack € 785,-
- **Distributie:** m2m BE, +32 71 502508
- **Internet:** www.m2mpro.com, www.elysia.com

SPECIFICATIES

Xfilter 500-series

- 2 gebalanceerde xlr-ingangen
- 2 gebalanceerde xlr-uitgangen

Xfilter rack

- 2 gebalanceerde xlr + ¼ jack-ingangen
- 2 gebalanceerde ¼ jack-ingangen
- 2 gebalanceerde xlr + ¼ jack-uitgangen

Controls bij beide versies:

- passive massage
- low shelf/cut
- high shelf/cut
- low mid
- high mid

De vier variabele banden zijn ingedeeld als een laag-shelf, een laagmidden-bell, een hoogmidden-bell en een hoog-shelf. De twee bellfilters hebben naar keuze een brede of een smalle bandbreedte (1 of 0,5), en overlappen elkaar ruim qua frequentiebereik.

Een fantastische toevoeging is dat je de twee shelffilters kunt gebruiken als een low pass- en high pass-filter, waarvan het kantelpunt variabel is met dezelfde frequentieknop als je voor de shelves gebruikt. Maar het wordt nog beter: de gainknoppen bepalen in deze mode de steilheid en resonantie van de filters. Hiermee heeft de Xfilter de meest flexibele cut-filters in huis die je je maar kunt voorstellen (net als zijn grote broer, de Museq, trouwens).

Tijdsbesparing

Veel stereo equalizers zijn eigenlijk dubbel mono; ze hebben twee apart bedienbare kanalen. De Xfilter heeft dat niet; beide kanalen bedienen je met één set knoppen. De stereo-koppeling is daarmee heel erg goed en de bediening werkt snel, maar je kunt er dus geen twee mono signalen apart mee bewerken. Dat is natuurlijk ook een van de redenen waarom de Xfilter relatief betaalbaar is gebleven – de andere reden is dat er gebruik wordt gemaakt van SMD-techniek (zeer kleine elektronische componenten die machinaal kunnen worden gesoldeerd).

Ik vind de enkele bediening voor twee kanalen ideaal, omdat ik in een gemiddelde mix maar een paar kanalen in mono bewerk (individuele drummicrofoons, bas, zang), en bijna alle andere kanalen naar stereo groepen

stuur, die ik vervolgens eq. En hoewel het soms goed werkt om één kant van een groep helderder te maken om zo de panning te benadrukken, ben ik meestal bezig twee kanalen van een stereo eq identiek in te regelen. De bediening van de Xfilter zie ik in dat opzicht eerder als een tijdsbesparing dan als een beperking.

Reikwijdte

Met alle banden op nul klinkt de Xfilter redelijk transparant. Je hoort een heel subtiele kleuring van het signaal. De banden op nul instellen valt overigens niet mee, want ondanks de kleine karteltjes die de potmeters in kleine stapjes doen draaien, zorgt het grote bereik ervoor dat één stapje naast de middenpositie al hoorbaar is. Dit maakt de Xfilter vooral geschikt voor de wat grovere ingrepen, wat jammer is, omdat de klank en de specificaties qua ruis en vervorming in een mastering-context geen gek figuur zouden slaan.

Die klank is namelijk erg goed. Je kunt veel corrigeren zonder dat het vervelend klinkt. Het hoog kun je open en helder maken, maar het gaat niet snel schel of slisserig klinken. Het laag wordt vol en diep, maar niet snel zompig. Passive Massage blijkt soms wat te veel van het goede, maar als je wat meer 'lucht' nodig hebt, is het vaak precies goed en het klinkt anders dan de hoog-shelf. De middenbanden hebben ook in de instelling voor smalle bandbreedte nog aardig wat reikwijdte. Ze lenen zich daarom meer om het totale klankkarakter iets te veranderen dan om specifiek een resonantie te 'dippen', maar door hun brede werkingsgebied klinken

ze wel heel prettig en natuurlijk. Je hoort geen resonerende/fluitende effecten, zoals sommige parametrische equalizers dat wel hebben met kleinere bandbreedtes.

Minder is meer

Het bijzondere aan analoge eq vind ik dat je er soms minder van nodig lijkt te hebben dan van digitale eq voor hetzelfde perceptuele effect. Bij de Xfilter is dat net zo. Dat kun je testen door een bepaalde cut of boost van de Xfilter na te maken met een plug-in, dan hetzelfde geluid uit fase door de plug-in te sturen, en vervolgens de levels, frequenties en bandbreedtes te matchen totdat bijna het hele signaal uitdooft. Als ik die twee versies vervolgens vergelijk, hoor ik een groter perceptueel effect in de Xfilter-versie.

De high pass- en low pass-filters op dezelfde manier namaken lukt me niet. De filters in de Xfilter lijken een heel geleidelijk (en traploos instelbaar) verloop te hebben. De instelbare resonantie rond hun kantelpunt zou je associëren met een steiler filter dan je hoort. Ik kan die klank alleen met mijn plug-in namaken als ik de steilheid van zijn filters verhoog naar 12dB per octaaf. Daardoor lijkt de resonantie identiek aan die van de Xfilter, maar wordt de klank toch meer afgeknepen. De combinatie van het milde filterverloop met resonantie is enorm bruikbaar en vormt wat mij betreft het grote pluspunt van de Xfilter.

Conclusie

Voor de prijs van één high-end stereo equalizer koop je drie Xfilter 500 modules in een

De combinatie van het milde filterverloop met resonantie is het grote pluspunt van de Xfilter

6-slots lunchbox. Ze zijn misschien geen vervanging voor alle andere equalizers – die soms dankzij hun nauwkeuriger instelbare bandbreedte of kleuring toch de voorkeur kunnen genieten – maar ze zijn veelzijdig, werken snel en klinken heel prettig. Daarbij zijn de cut filters misschien wel de beste in hun soort. Als je geluiden wilt inperken in het frequentiegebied dat ze in de mix mogen innemen, zijn er weinig filters die dat zo precies doen, maar daarbij toch zo prettig klinken. En als je wat meer attitude wilt, draai je gewoon de resonantie naar smaak open. De 19" rackversie voegt een hoogwaardige voeding en een paar extra in- en uitgangen toe aan de Xfilter 500, dus mocht je overwegen ooit een tweede Xfilter of andere 500-series modules aan te schaffen, dan kan de eerste Xfilter een goede aanleiding zijn om in dat formaat te investeren. En die eerste Xfilter, ik heb zo het gevoel dat die er wel gaat komen... ■

Met dank aan Elysia sales agent Cris Badea voor het het testexemplaar.
www.crisbadea.com

HET OORDEEL

- + zeer flexibele, goed klinkende high pass- en low pass-filters
- + stereokoppeling met één set knoppen
- + prettige, strakke en open klank
- potmeterresolutie wat grof voor mastering

